

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

ПРОТОКОЛ

№ 31

На 13 октомври 2015 г. се проведе заседание на Обществения съвет към Централната изборителна комисия при следния

Д н е в е н р е д:

1. Предложение за промяна на Правилника за дейността на Обществения съвет (справка мейл от заседанието на 29 септември), което да се внесе в Централната изборителна комисия.

2. Да се поиска наличната до момента информация от Централната изборителна комисия:

- Промени в изборителните списъци – заличаване по постоянно местоживееене и вписване по настоящ адрес;

- Гласуване в чужбина – затворени и нови секции;

- Брой жалби и насоката им за отказ на регистрация на партии и кандидати и отказ от публичност;

- На какъв етап е достигнала процедурата за машинно гласуване, доставка, организация и начин на преброяване.

3. ...

4. Организацията и дейността на Обществения съвет и възможности за оптимизация на усилията.

Докладва: Даниел Стоянов

5. Разни.

ПРИСЪСТВАХА:

Румяна Дечева – председател, Европейско общество за защита на човешките права – България;

Антоанета Цонева – заместник-председател, Институт за развитие на публичната среда;

Даниел Стоянов – председател, Асоциация за реинтеграция на осъдени лица (АРОЛ);

Надежда Гологанова – Гражданска инициатива за свободни и демократични избори;

Дончо Пачиков – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Плевен;

Мая Габровска-Стоянова – Институт за социална интеграция.

Представител на Централната изборителна комисия – Цветозар Томов.

Заседанието бе открито в 14,15 ч. и председателствано от госпожа Румяна Дечева – председател на Обществения съвет към ЦИК.

* * *

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Добър ден, колеги!

Обявявам заседанието за открито!

Предложен ви е дневен ред.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Бих желал да започнем с въпросите, които имате към мен, тъй като в 16 ч. е насрочено заседание на Централната изборителна комисия, а аз имам разпределени много преписки, по които трябва да подготвя проекти за решения.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ще започнем с втората точка.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз си позволих по телефона да попитам Цветозар Томов и за още една информация и той сега ще ни каже: дали изтече срокът за подаване на заявления за гласуване на друго място? – Да. И аз се интересувам дали Централната

избирателна комисия има вече информация колко такива удостоверения са издадени.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Мисля, че това е предвидено в точките от дневния ред, защото и на мен ми беше много интересно.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Все пак това е една тема, която е много гореща в тези избори – за изборния туризъм.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: За гласуване по настоящ адрес мисля, че срокът приключи.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: За т.нар. изборни туристи.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ще проверя дали в ЦИК е пристигнала обобщена справка и ако има, ще я представя. Ако няма – ще се опитам да разбера кога я очакваме. Това беше на 10-ти, в събота и би трябвало в ГД „ГРАО“ да я имат. Би трябвало да се докладва на комисията, но засега не е минавала.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: В допълнение на така поставения въпрос, вие ще получите ли някакъв момент информация за това какъв процент от гласоподавателите ще бъдат с променен адрес, т.е. които ще гласуват по настоящ адрес? Въпросът ми е във връзка с това, че в предишни избори е имало ситуации, в които предимно записани по настоящ адрес по време на пребиваване хора решаваха, макар и в някои малки общини резултатите.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Знам, че очакваме списъците от ГД „ГРАО“, в които всъщност би трябвало хората, които са заявили и са получили удостоверение да гласуват по настоящ адрес, да бъдат вписани. И вкарани в списъците на заличените лица по постоянен адрес. Това обикновено става 3-4 дни след като приключи срокът.

Има обаче индикации затова, че на места има проблеми, защото има няколко заявки за увеличен тираж на бюлетините от отделни общински избирателни комисии. При тях тази информация трябва да е пристигнала и логичното обяснение за увеличаването на такива заявки е свързано с увеличаване на броя на избирателите в тези населени места. Трябва да е съществено увеличаване, за да се

иска допълнителен тираж. Има няколко такива места – мисля, че Криводол е такова място и др.

Това мога да ви кажа по този въпрос. Ще проверя за точната информация.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Всъщност за нас ще бъде интересно да знае кои са тези общини, за да може да се види как може да се покрият с наблюдение между различните членове. Това е първата подточка от точка втора.

И ще бъдем в контакт, защото за нас като обществен съвет е интересно да я разпространим между организациите.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: И да планираме наблюдение на тези места.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Засега това си спомням – увеличение на тиража на бюлетините.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Но това вече свръх, след като са поискали по-голям тираж.

Аз бих искала да запитам, ако имаш повече детайли затова: какво е обяснението за това, че в Турция секциите са 21? Аз, четейки решението на Централната изборителна комисия разбирам, че изселническите организации на българи в Турция са поискали да няма гласуване за референдума в повече секции от нашето консулство и нашето посолство, защото нямали време да се самоорганизират, тъй като предстоят парламентарни избори в Турция? Правилно ли разбирам?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Не съвсем.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Защото на парламентарните избори е имало 155 секции, а сега има 21.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Централната изборителна комисия както и при предишните два избора определи да се гласува на всички места, където по логиката на чл. 14 има основание да разкрием секция – там, където се е гласувало в предишните пет години. После пристигна официално писмо от турската страна. Сега мога да ви подведа, защото не си спомням точно откъде беше

писмото, в което предлагаша да бъдат редуцирани секциите. Предлагаша да са по-малко и комисията се съгласи с това. Това беше официална информация, която съдържаше твърдението, че съкратеният брой секции няма да попречи на гласоподавателите да упражнят правата си, да гласуват.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Всичко това минава през Министерството на външните работи.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Не мога да обясня съвсем коректно може би процедурата. Със сигурност обаче комисията беше убедена, че тази ситуация не ограничава правата на избирателите. Има и други случаи на отменени секции в последния момент, които отново са свързани с искания на приемащата страна.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: В Германия, Италия, САЩ, Испания. В Испания и в Германия има намаление на секциите и аз заради това включих това в дневния ред, защото понякога нашата организация получаваме информация от чужбина, която невинаги е коректна. Те са информирани, че няма да има разкрити секции, където е имало преди, но не са информирани защо. От посолството информацията обикновено е: „ЦИК реши да намали броя на секциите...“ Но разбирам, че решението на ЦИК идва след различни други решения.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Решението на ЦИК специално за Испания не е произволно. Има 4-5 места, където няма основание да се разкрие автоматично секция, т.е. не са пристигнали 40 заявления за гласуване. И това е причината.

За Германия причината е свързана с по-особения разрешителен режим на приемащата държава, който създава затруднения. В Германия фактически се гласува в посолството и консулското представителство.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Предполагам, че и тази информация ще можем да получим в някакъв обобщен вид.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Да. Хубаво е Общественият съвет да има тази информация. Аз сега говоря по-скоро затова, което вече е

докладвано в комисията. Но нямаме никакви разминавания в гледните точки, че в рамките на това, което законът ни дава, трябва да се опитваме максимално да си сътрудничим.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: А със сформиранието на секционните изборителни комисии?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Процесът започна. Има проблеми в комплектуването на секционните изборителни комисии. Винаги е имало проблеми, защото партиите не проявяват особен интерес, а законът предвижда първо те да бъдат поканени на консултациите по сформиранието на СИК извън страната. Имам впечатление, че този път по-активно все пак се работи с организациите на българите там. И мисля, че ще има доста членове на секционни комисии от българските групи.

Имаме обаче и ново разкрити секции на базата на заявления. В Канада има няколко секции, а и на други места. Проблемът наистина е за една по-мощна разяснителна кампания в чужбина. Хората не знаят, че наистина сайтът на ЦИК е достъпен отвсякъде. Не знаят колко е лесно да си подадат електронно заявление до ЦИК. Този път процентът на заявленията през системата на ЦИК е много висок. Преди бяха далеч по-малко. Малко наизуст го казвам, но може би 8-9 към 1 е съотношението. Но въпреки това ми се струва, че доста хора просто не знаят за тази възможност. В Шефилд са подадени 42 заявления и най-после секция ще бъде разкрита. Има още няколко британски града, в които ще има секция.

Колеги, нека да видим какво ще покаже референдумът. Този начин на гласуване извън страната, той просто никога не може да създаде равни условия и възможности за българските изборители. Просто това не може да стане. Трябва да преминем към някаква форма на дистанционно гласуване.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това е европейската практика. Преди изборите бях във Виена – в Австрия също имаше местни избори, преди това в Швеция. Бях и в Испания. Нашите организации

по-скоро се водят от това какво е било на предишните избори, отколкото каква информация има в момента.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: В какъв смисъл практика?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Къде се открива секция? Могат ли да отидат да гласуват без предварително да са били записани? Водят се от слухове и други недостоверни източници вместо да се отвори сайтът, да се прочете и да се види какво е.

В този смисъл според мен за българите в чужбина е по-важно да не се променят условията един-два цикъла, за да знаят какво се случва, отколкото да има някаква насочена разяснителна кампания, която до тях просто не стига.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Въпросът е очевидно хората да знаят, че ако гласуват под 100 човека, следващия път няма да има секция и трябва да подават заявления.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ние имаме контакти с български организации в чужбина, които със сигурност със или без нас ще бъдат там. Единственото с което можем да бъдем полезни за ЦИК е след изборите с информация, която те на нас ще ни предоставят и това по някакъв начин може на вас да ви върши работа.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ако може, да предлагат граждани, които искат да влязат в секционните избирателни комисии. Няма хора за секционните комисии в чужбина. Имаме страшна нужда, защото си спомням случаи от предишни избори, когато Централната избирателна комисия трябваше да се събира и да взема решения за попълване на СИК, за да се сформира комисията. Много хора не се явяват и това са изключително критични ситуации в изборния ден. Навсякъде има проблеми със сформирането на секционните избирателни комисии.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: За кои страни?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: За всички.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: За Франция?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: За Франция включително.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Какви данни ви трябва?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Не мога да ви кажа точно канала за връзка. Ако организациите от Обществения съвет имат такива кандидатури...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз поемам ангажимента през Министерството на външните работи да проверя как става и да го разпространя.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Тук няма партийни страсти и партиите също са затруднени да предложат.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз ще прескоча третия по ред въпрос – не по значимост, за да минем през по-лесните. Третият е за жалбите и насоките, което е по-голяма тема.

И отиваме на машинното гласуване. Сигурно въпросът ми е като на чужденец, който току-що идва в страната, но за мен четейки това, което се е случвало и което се е решавало, и четейки пресата не съм наясно ще има или няма да има машинно гласуване.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Машинно гласуване ще има в 50 секции в Столична голяма община. Вчера комисията взе решение и определи секциите. Общо взето се реши машинното гласуване да се проведе на местата, където е имало машинно гласуване и преди, като съображенията, които изказаха хората, които подкрепиха това бяха, че по този начин хората ще бъдат свикнали с процедурата и ще допускат по-малко грешки. Имаше дискусия, но общо взето въпросът е ясен. В тази кампания Централната изборителна комисия изпитва опасения, свързани с това, че за пръв път резултатите от машинното гласуване ще бъдат част от официалните резултати. Може би има резон да видим веднъж това как ще бъде и да го направим. Това е становището на комисията – този път да са малко секции, резултатът ще е официален...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Един въпрос от преди имаше нерешен: ако много малко хора изберат гласуването отпечатани бюлетини, дали няма да се компрометира техният вот. Но имайки

предвид къде бяха преди – в тези големи секции, мисля че това притеснение ще отпадне.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз по-скоро си мисля, че много малко хора ще изберат да гласуват машинно, защото тези хора ще искат да гласуват и за кметове. Фактически при всички положения ще гласуват за кмет, а машинното гласуване е само за общински съветници.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И става двойно гласуването.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Как ще се отчитат преференциите? На евроизборите също имаше машинно гласуване...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Но никой тогава не отчете. Ние нямаме анализ. На евроизборите също се гласуваше с преференции.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Много са различни резултатите от машинното гласуване, сравнени с резултатите от секцията и оттам идват и опасенията. Но това може да се дължи на най-различни неща, включително на социално-психологическата мотивация, образование и др.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: А самата машина кога ще се покаже? Машината кога ще бъде демонстрирана? Обикновено се показва на медиите.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Сега имаше проблем с откритата процедура на Министерския съвет.

Що се отнася до бюлетините, създадена организация на печатниците. Има контрол и взаимодействие. От друга страна все още има много проблеми с отпечатването на бюлетини заради неприключили процедури на обжалвания, които в крайна сметка касаят листите и това създава напрежение. Работата на печатниците е напреднала. Те са четири софийски печатници и още една. Изборите са тежки.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Има ли риск между първия и втория тур да не могат да се отпечатат бюлетини?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Не можем да допуснем такова нещо. Това ще доведе до провал на изборите. Обсъждахме въпроса и

приоритетно трябва да се обработват резултатите от изборите, за да може общинската изборителна комисия да ги е приела, дори когато още не е готова да приеме преференциалния вот.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: На какъв вариант ще се спрете – как ще се броят?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Не ми е известно ...*(не се чува)*. Това трябва да решат общинските комисии. Избирателят първо трябва да мине през представител на СИК, за да се впише в един изборителен списък и да получи бюлетини за гласуване; после да се впише в другия изборителен списък. Важното е опашката да върви бързо – просто да минават, да се подготвят и пред тъмната стаичка да чака следващият, за да гласува.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз се опасявам, че ще имаме същия проблем като на президентските избори през 2011 г., когато комисииите навсякъде си бяха измислили различен ред. Едни хора обикаляха първо да гласуват за президент и вицепрезидент; после за местна власт и обратното. И се създаде такъв хаос, такива опашки, такава нервност, продължи се изборителният ден. Създаде се огромно напрежение според мен сега трябва да се положат много големи усилия комисииите да са наясно, да не си създават собствен ред и да карат хората: гласувай първо за това, после за онова... Въпросът е да не отказват хората от гласуването, защото като започнат да разделят гласуването за референдума от гласуването за изборите, някои хора може да се откажат да чакат.

Имам предвид хората да не влизат два пъти в стаичката. Точно това обяснявам, че ставаше през 2011 г.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Обсъждахме, че избирателят първо отива при един член на СИК, намират го в изборителния списък, дават му бюлетините; след това идва при друг член, който също го отбелязва в изборителния списък и му дава бюлетина с плик за гласуване в референдума.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Трябва някакъв клип да се направи тогава.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Клип има.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз не съм гледала точно клип за начина на гласуване. И там за прословутото триъгълниче?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Вече няма триъгълниче. Ще има перфорация отгоре и ще се откъсва. Ето така ще бъде. *(Показва.)*

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Добре, не знаех. Тоест, тук ще има една перфорация. Онлайн излъчването на заседанията на ЦИК доста често е като ням филм – не се разбира нищо. Или всички говорят на микрофон, или пък не говорят на микрофон...

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Някои системно не говорят на микрофон.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, и това затруднява. *(Реплики.)*

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Сега също ще има две кутии.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Едно е да има две кутии – това се прави навсякъде по света, но въпросът беше, че имаше две опашки и това затрудняваше работата на секционните избирателни комисии до невъзможност.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Отделно ще им се дават бюлетините след проверка на едното място и проверка на другото.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Имам чувството, че няма спирачка по невнимание да бъдат разменни бюлетините и в кутията за референдума да се пуснат бюлетини от местните избори. И обратното.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Има. Те се различават. Едните са в плик, другите само бюлетини. Дори и да стане такава грешка, гласът ще се премести при броенето.

По-същественният проблем специално за София и по-големите общини е, че ще имат огромни трудности с въвеждането на информацията. Тясното място са малките състави на комисиите в големите градове. В София са 19 души. „Информационно обслужване“ АД е осигурило 150 компютъра, но 19 човека ще пропускат тази информация. Първо секционните избирателни комисии ще минават през „Информационно обслужване“ АД за

въвеждане на информацията, после през човек от общинската изборителна комисия. И ако се установи грешка – отново се връщат в „Информационно обслужване“ АД.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Редът е следният: СИК предава на ОИК, ОИК проверява и отива в „Информационно обслужване“ за въвеждането на данните в протокола.

Тук, в София и големите градове, първо отива в „Информационно обслужване“ на свободен компютър, там с въвеждат данните от протокола на СИК, след това отива при човек от ОИК...

Тук не говорим за тримата от СИК, които трябва да са там. Говорим, че един е приемащият от ОИК. Те затова са го обърнали, защото повече работни места са създадени от „Информационно обслужване“. Но са 19 члена на ОИК и всеки един от тях ще приема... И ако резултатите съвпадат, ОК, членът на ОИК приема резултата и е приключено. Обаче ако не съвпадат, означава, че трябва да има корекции от страна на члена на ОИК, връща се още един път на компютъра и след компютъра пак се връща в ОИК и тук е цялата работа.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: „Информационно обслужване“ АД има ресурс, ОИК – няма голям ресурс.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: И преди беше проблем, а сега ще бъде още по-голям.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Смятаме, че ще се спести време, а могат да се използват и сътрудници, които да правят предварителната проверка и след това членът на ОИК, за да се опрости работата. Ще го мислим.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това ще спести страшно много от ходенето напред-назад.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: При всички положения член на комисията трябва да погледне протокола.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: А второто въвеждане?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Второто въвеждане комисията го прави. Тук проблемът е в закона. Второто въвеждане не е официално. Официалният вариант го дава ОИК.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Добре, тогава какъв е смисълът на това второ въвеждане?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Смисъл донякъде има, ако има драстични разминавания, защото ние подаваме информация. Но ние нямаме правомощия да издадем официалния протокол.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Това може да създаде страшни проблеми с легитимността на изборите. Защото едно второ въвеждане винаги дава разлика, която обаче няма да може да бъде официално вписана, а трябва да се приеме протоколът на ОИК.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И докато ние научим, че има разлика, протоколът на ОИК вече ще бъде излязъл?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Това е проблем в доверието. В един момент имаш един резултат и още един резултат.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ако всичко е нормално, съответната ОИК би могла да се съобрази, да се събере, да се самосезира и да вземе решение.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Искам да знам как точно ще изглежда.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ние сме съгласни, ако някой дойде при нас и се опъне, да си направим повторно въвеждане на протоколите, както си го правим с анализа на несъответствията. Това е процедура, която се извършва. Въведени са протоколите, „Информационно обслужване“ след това ги въвежда, след това се сравняват протоколите и всички протоколи, в които има разлика, се дават на ЦИК. ЦИК работи – това са двама души, посочени от различна политическа сила, които сравняват двата протокола и вземат решение. И по този начин фактически се отстраняват множество технически грешки. Това е процедура, която трябва да приложим.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И това нещо фактически е решение за проблема, който Тони постави. Защото вие по този начин затваряте: има два различни протокола, но някой поема решението.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Сега ЦИК няма право на решение, което да вземе за валидно.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Валидните решения ги взима ОИК. Друг е въпросът, че все пак ако ние забележим като Централна избирателна комисия груби грешки, ние можем да отменим резултата след повторното въвеждане. И всеки който се интересува може да използва тази информация в кратък срок. Надявам се преди втория тур.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: В моята практика повторното въвеждане отнема много по-малко време отколкото първоначалното.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: В „Информационно обслужване“ АД имат ресурс за бързо повторно въвеждане. Така че ние сме успявали до сряда да обявим официалния резултат след повторното въвеждане. И сега мисля, че бихме могли най-късно до четвъртък да ги въведем повторно.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Тук става въпрос за огромен брой изборни протоколи. Само за кметове на кметства бяха над 3600. Ако след повторното въвеждане няма промяна на избрания кмет, това не е съществено нарушение, тъй като не води до промяна на изборния резултат. Но въпросът е трябва ли ЦИК да се събира и да взема решение, че ще обявява тези данни от повторното въвеждане? За да излязат те официално.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ние не обявяваме данни от повторното въвеждане. Повторното въвеждане го прави „Информационно обслужване“ АД и ни дава всички протоколи, в които има разминаване. После те се разпределят и всеки от нас има определено количество протоколи. После се прави протокол на проверката, в който ние разписваме какъв е верният резултат. След този анализ на несъответствията „Информационно обслужване“ АД въвежда

резултата, който се определи от членовете на ЦИК, и този резултат се обявява, а не резултатът от повторното въвеждане.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Но нали ОИК обявява резултата?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Той вече го е обявил.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: На сайта на ЦИК ли ще е окончателното решение? И ще го има резултатът от ЦИК, и резултатът от ОИК. Така ли ще стане?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Надявам се, че в 90 на сто от случаите няма да има съществени разминавания. Ако питате мене, повторното въвеждане е безсмислено.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: В София ОИК и „Информационно обслужване“ ще са на едно място, нали?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ще предложим да бъдат в „Арена Армеец“.

Утре започват обученията на изборителните комисии и аз ще участвам.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: При такива тежки избори, каквито са в София, когато започнат да излизат резултатите и особено в средствата за масова информация когато започне да излиза, за нас единствено важното е, че спада доверието в целия процес. Отделно от прехвърлянето на някакви бройки от едно на друго място, но тази несигурност, която върви от най-първите избори – неумението за боравене с цифри и конкретна информация ще бъде интересно.

Може ли да помолим за информация за отказана регистрация на партии и кандидати с потвърдено решение на различни медии.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ако говорите за решения на общинските изборителни комисии?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не пристига при вас систематизирана информация.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: При нас пристигат жалби и те се разглеждат.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Трябва да се гледа регистърът на жалбите в съответните общински изборителни комисии.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Няма кой да го прави при нас. Има жалби в ЦИК, но може би не всички решения са обжалвани. Изобщо едва сега си давам сметка, че не може да нямаме информация за местните избори. Общо взето става така че през ден обсъждаме казуси за починал кандидат, който трябва да бъде заличен. 50 000 кандидати са. Животът си тече.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Преди два дни се опитах да видя в каква посока се движат решенията.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Жалбите са страшно много.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Има ли възможност да се мисли при следващи избори за отделяне на някакъв ресурс за систематизиране? Една от големите спекулации и в Европа, а не само в Африка е, че определени политически сили или независими кандидати или някаква група кандидати, особено на общинските избори, са обект на едва ли не на преднамерено нарушение... Ако няма някаква информация, такива спекулации много лесно циркулират. А от друга страна, ако нямаме такъв централен регистър на жалбите – това нещо, което Европейският съюз прави в най-различни такива по-малко развити страни, най-вече с по-ниска степен на образование, и ако няма такъв централен регистър и за ЦИК е по-трудно да обобщава и да анализира какви са били проблемите, за да може да има някакви решения при следващия изборен цикъл.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: ЦИК поддържа регистър на жалбите – на тези, които са в ЦИК. В ОИК също трябва да поддържат такъв регистър. Но Централната изборителна комисия няма административен капацитет да поддържа регистър на жалбите и в ЦИК, и в ОИК. Това е технически невъзможно. Защото комисията работи в законова рамка, която я задължава по всеки въпрос да взема колективни решения, понякога стигайки по абсурд. Защото аз преди два дни докладвах в комисията следния въпрос към ЦИК:

„Кажете ми откъде мога да си изтегля Приложение № 68“. И трябваше да се отговори.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: За един такъв прост отговор трябва да има протоколно решение на комисията?!?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: И ако си представите: Централната избирателна комисия ЦИК за всичко взима протоколни решения. И как ще поддържахме регистър на жалбите за 265 общини? Това е невъзможно. Би трябвало да има такъв регистър, разбира се, за да има някакъв контрол, но това е огромна по обем техническа работа. А по време на кампанията н могат да се спазват дори елементарни хигиенни норми на работа – работи се по 15-16-17 часа на ден. Хората са преуморени.

И ще ви помоля да напусна, защото не съм си написал проектите на решения.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Една последна много малка точка от мен, освен ако няма нещо друго: Тъй като сме много близо вече до изборите, ние най-много да имаме още едно заседание,, което ще бъде другата седмица, може ли да предадете на Централната избирателна комисия едно желание – най-напред ще видя дали ние имаме това желание – за среща с представители на Министерски съвет и отговорните за организацията и провеждането на изборите министерство, а ако има яснота към онзи момент и по машините, които ще бъдат използвани за машинното гласуване. За една среща на Обществения съвет с вас - ЦИК и с институциите, които са ангажирани в организацията и провеждането на изборите. Да предадете това и да видим какво ще бъде настроението.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: С какъв предмет да бъде срещата?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ниво на подготовка на изборите към онзи момент, за който ние ще приготвим какво ще правят нашите организации по изборите и да информираме. Обмен на информация – това, което на предишните избори стана с Гражданския борд към Министерския съвет.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз ще предам това предложение на Обществения съвет.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Нали се обединяваме около него?

ОБАЖДАТ СЕ: Да, да.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Не знам обаче – това го заявявам съвсем приятелски, какво ще прецени ЦИК, а и дали изобщо Централната избирателна комисия е във физическо състояние да участва в такива срещи в последната седмица преди изборите. Ние ще бъдем притиснати от финалната работа по организацията на изборите, когато ни задължават да се произнасяме в срок от 24 часа с отговор по сигнал за нарушение на кампанията, 3-дневен срок за произнасяне по жалби, преписки до административни съдилища. Всичко това трябва да стане на заседанията на комисията и не знам дали ще има физическо време ЦИК да се включи в каквото и да е извън текущия поток от задачи. Разбира се ще предам това предложение на Обществения съвет. Имате ли предложение за дата?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз подозирам, че имайки предвид, че всичките вие ще бъдете там, включително и съответните национални ведомства, ако ЦИК приеме това предложение, ако вие предложите дата, аз съм убедена, че ние ще се отзовем достатъчно. Ако има възможност в понеделник, вторник – това не трябва да е в последната минута преди деня на изборите, понеже тогава няма да има смисъл. При нас това ще даде възможност и ние самите да се подготвим с наблюдението на изборите с последна информация.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Пак ви казвам, че като гледам какво ни е в момента, не знам дали ще е възможно.

И ще кажа още нещо, което многократно сме казвали: всеки член на Обществения съвет е добре дошъл на заседанията на ЦИК.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това е нещо, което ще обсъдим след малко. Това е една от точките, която започнахме да обсъждаме даже преди заседанието.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Какво става с наблюдателите. Задавам въпроса защо в сайта с регистъра на наблюдателите е само моето име и моята организация? Там са четири, включително и една, която е заличена – има отказ. Какво става с тоя регистър?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: И аз забелязвам, че нещо става с тоя регистър. Нашето име ту се появява, ту го няма. И в момента да отворим, нашето име като традиционна организация го няма. Явно има някакъв софтуерен проблем.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Днес аз ще докладвам за две организации, които имат кандидати. Ще поставя въпроса принципно.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Поне 100 човека трябва да има регистрирани наблюдатели, но „Информационно обслужване“ АД не ги качва, а това е важно.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ще проверя.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Нашата организация е регистрирана с наблюдатели, но до момента ги няма оповестени.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ще ни засипят в последния момент и ще започнем да ги пускаме, защото няма време за проверки. Проверките са доста трудоемки. Аз съм доволен от това, че имаме Решение № 1903, че се издава удостоверение в 3-дневен срок.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Но регистрацията на наблюдатели е до изборния ден.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ние също като организация ще имаме проблем, защото имаме наблюдатели, които ще са в чужбина, обаче в същото време те са в някаква процедура – чакат дали ще ги вземат в секционните избирателни комисии. И ние ги изчакваме. Те предпочитат да са в СИК, защото са активни хора. И ако не ги вземат в секционните избирателни комисии, ние не можем да ги подадем по-рано от 20-ти и се надявам все пак да получим удостоверения.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ако на 20-ти ги подадете – ще получите, но който подаде след 20-ти съм сигурен, че няма да

получи нищо. Ако дадеш 10-15 човека, ще стане, но ако дадеш 1500, не е ясно какво ще се случи.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Вече всичко е толкова смешно на тези избори, че ако не беше трагично...

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Само една дума за референдума: трябва да се вдигне повече шум около националния референдум. Много малък процент от хората са чували, че ще има референдум.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Какво очакваш от Централната избирателна комисия? Информационно-разяснителната кампания нали партиите я правят?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Очаквам от ЦИК много ясно да каже, че имаме и избори, и референдум. И избори, и референдум. А информационните неща са направени така че като че ли има само избори.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Не е така. Всички клипове на ЦИК са дублирани за референдума.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, но са различни. Някак си общото съобщение: „Мили хора, има избори и референдум“ в главата на избирателя не се е събрало. Това ни притеснява. Това е въпрос на комуникация – да знаеш, че това е проблем и да го адресираш: има и избори, и референдум. От една страна се обясняват правилата за изборите, от друга страна – правилата за референдума, като че ли това са съвършено сепарирани неща. А те така или иначе са две в едно. Някой ако ги гледа тия информационни материали, има опасност изобщо да не разбере – няма синтезирана кампания.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: По повод на референдума каква жалба или сигнал имаше? – Някакво лице агитираше за референдума и спорът беше, че в клипа кандидатът за кмет на район в Пловдив агитира за националния референдум.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Е, защо да не агитира.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: На местно ниво такива клипове вървят и във връзка с това желая Централната избирателна комисия да

извърши контрол върху договорите за медийните пакети и какви пари се дават.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: В момента се прави мониторинг на всички договори със сайтове специално за съдържанието и изпълнението на договорите за медийни услуги.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Всеки може да каже всичко, но трябва да се проверява изпълнението.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ние изискваме да представят доказателства.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Какво ще видиш в минало време?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Трябва да се води отчет дали е показан банер и т.н. и групата, която отговаря за медийните пакети, прави това и съставя протоколи. Те са няколко сайта и ги проверяваме всеки ден. Примерно, банерът дали е стоял през цялото време, как е стоял... Доколкото можем, се мъчим да следим и да проверяваме как се изпълняват договорите.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: този въпрос привлече вниманието и трябва да се види всяка медия как ще си отчете изпълнението. Защото те могат да кажат всичко, а какво доказателство можеш да вземеш от един онлайн сайт? Ще отидеш на сървъра му, за да видиш?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Всеки ден водим отчет. Следим и публикациите на сайтовете. Не е толкова трудоемко – за един час става.

Лека работа ви желая – трябва да се подготвя за заседанието.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ще помоля Даниел да каже как можем да работим по-ефективно – разговор, който започнахме преди две заседания.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Преди малко въпросът на Антоанета Цонева беше на място, но отговорът на Цветозар Томов беше непрофесионален и ще ви кажа колко е лесно: когато се показва банерът на сървъра, където е тяхната страница, контролиран в момента от „Информационно обслужване“ АД, се записва лог-файл,

както и лог-файл на нашите разговори. Така че контролът е при тях. Друг е въпросът, че никой не ни казва.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Контролът е при оператора, не е тук.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Първо е непоносимо такава институция като Централната изборителна комисия да има сайт, който да се контролира от друга организация.

Контролът е невъзможен, защото трябва да сложат един човек, който 24 часа в денонощието да следи. Няма как да стане, а в тази връзка електрониката си има своите възможности. Друг е въпросът дали ги знаеш.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Предложила съм ви промените по Правилата за дейността на Обществения съвет, които са обсъждани тук на предишно заседание. Заповядайте.

Направени са предложения за промяна на правилника и може би тази точка можем да обединим със започнатата преди тема. Ако си говорим като колеги и приятели, аз лично си мисля, че когато Даниел Стоянов пожела да бъде освободен от този ангажимент, това отразяваше и до голяма степен една липса на подкрепа от всичките наши организации към по-ефективно участие в дейността на Обществения съвет и от това, че го бяхме оставили и той практически беше почти сам – понякога вероятно с Антоанета Цонева, а понякога знам, че и други колеги са участвали във взаимодействие с ЦИК, участие в различни заседания. И не само когато Общественият съвет е имал конкретно предложение или становище, а по принцип когато се взимат важни решения.

Но за да не спекулирам какви са му били мотивите и как си представя, че по-ефективно бихме могли да работим, аз мисля направо да му дадем думата и да го изслушаме.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ти ги каза нещата. Нещо, което мога да повторя: аз за първи път виждам от 1991 г. насам Централна изборителна комисия, която защитава интересите на конкретните партии, които са ги издигнали и качеството на работата на тази

Централна избирателна комисия не е ниско качество, а е подкачество. Да ме извиняват много, но аз не мога да работя в ситуация и с хора, които по всякакъв начин не ти обръщат внимание и не ти взимат под какъвто и да е вариант нещо. Лично аз повече няма да си губя времето с тях.

Второ, на мен ми омръзна наистина само аз да стоя, да се интересувам, да правя някакви движения и да се опитвам да създавам впечатление, че съществува този Обществен съвет. Аз съм се предал и се отказвам.

Не мога да кажа съображения за оптимизиране на дейността. Аз имам единственото предложение този обществен съвет да се махне, да се закрие от Изборния кодекс, защото няма абсолютно никаква ефективност и няма никакъв смисъл от неговото съществуване. Натоварваме само стенографите. Правим някакви движения, опитваме се да комуникираме с ЦИК, ама нищо не постигаме.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Днес и кафе няма. *(Оживление.)*

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Без никаква минимална логистична и административна подкрепа, без някакво минимално финансово осигуряване – казал съм го ЦИК преди една година, един човек не могат да наемат на допълнително възнаграждение, за да работи с нас. Те и това не направиха. Аз не мога да се преборя. Опитвал съм. Вече 14 месеца съм тук. Опитвал съм се да направя нещо и виждам, че си бия главата в стена. Съжалявам много.

Те взимат решение за наблюдатели. Аз от 31 август 2015 г. написах решение за наблюдатели. Умишлено го протакаха: 31 август, 1 септември, 3 септември, 4 септември, 6 септември, 7 септември... За да стигнем дотам да си изтърва нервите и да се обадя и да кажа: вземете го това решение...

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това което казваш, е сигнал за прокуратурата. Казваш, че е било умишлено – това е сигнал.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Срокът е 50 дена до изборите и трябва да вземат решението. Срокът изтича на 4 септември! На 4

септември те трябва да вземат това решение. Те после започват да тълкуват: той срокът не бил преклузивен, а бил инструктивен...

И аз ще го кажа за протокола, за да се запише: Това е комисията, която най-късно взе принципни решения, за които не спази срока – за наблюдатели, за медийни пакети... Да не говоря, че обърка за медийните пакети за референдума. Вкара партии, които нямат право...

Решения, които са обжалвани. За първи път Централната избирателна комисия има такива решения, които са обжалвани и са спечелени във Върховния административен съд – и то принципни решения! Имат решения, за които им казват, че ЦИК няма право да дописва закона. Имат решение относно жребия – те вземат решение за централен жребий и ВАС им казва: власт се създава и учредява, вие нямате право да изземвате власт. И ти обявява решението за нищожно.

Да не говорим, че взимат решения за регистрация на кандидати за кметове и общински съветници на отпаднало основание на закон и ми въвеждат допълнителни основания, които са антиконституционни. И сега си блъскат главата как ще извършват проверка за наличието на съдимост.

Ти искаш среща с тях?!? Вижте днес заседанието на ЦИК по някои жалби и вижте какво става: ГЕРБ, БСП, Реформатори, ДПС – то е кошмар. Аз затова ви казвам – просто няма смисъл. Аз съм по-емоционален човек и ако нещо трябва да се прави...

Личното ми мнение е, че с партийно обвързана, непрофесионална и правно некомпетентна Централна избирателна комисия в най-сложните избори в България, с бума който ще стане на 25 октомври вечерта, и вие ще имате един обществен съвет... Извинявайте много, но ние какво направихме? – Опитвахме се да им помогнем, но бяхме ... Аз това ви го казвам: най-кошмарният ден на тези ще бъде на 25 октомври 2015 г. На 25-ти те няма да знаят въобще какво правят. Имайте предвид големия проблем с бюлетините. До момента още има оспорване с жалби, а няма време.

А не знам дали сте чували, че има и друг проблем, защото те ги изпращат по някаква нова система с електронни подписи, за да е сигурна връзката и да няма грешки. Оказва се, че има и софтуерни проблеми, т.е. получава се бък в печатницата, която в един момент изкарва бюлетина, но там е изтървано нещо. И заради това печатницата обратно информира ЦИК, трябва да се вземе решение по спешност. И в един момент председателката казва: В момента сме 10 човека, някой да влезе... Ние нямаме кворум. Бюлетините като видове са много, също имена, всичко.

Затова ви казвам, че абсолютно няма смисъл. Абсолютно развален грамофон. Нито Цанева, нито Томов пресъздават правилно това, което ние говорим. Ако ти не го напишеш – аз затова въведох тая практика: ето, това е искането, писмено. Каквото е одобрено от Обществения съвет, официално това е. Изобщо не разчитайте някой да ви предаде думите така, както са.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз по тази причина, също като теб, прекарвайки два дена в интернет за ЦИК да видя кое как се е решавало, изцяло възприех твоя подход, защото наистина това което се е говорило и това което е отразено в протоколите с всичкото усилие на стенографи и на всички останали, невинаги след това е предадено.

Тези тук няколко предложения за решение за промяна в правилата за дейността на Обществения съвет, всъщност са продиктувани от онези проблеми в последните няколко седмици, когато аз доколкото знам, формацията на един от заместник-председателите – Йорданка Бачева, в момента участва в изборите с кандидат.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Йорданка Бачева е член на ревизионния съвет на тази партия, т.е. на контролния съвет. Камелия Нейкова е заместник-председател на същата партия. Йорданка Бачева е председател на неправителствената организация. И дали тук има или няма конфликт на интереси аз не искам да коментирам.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Тя сподели на предишното заседание, че по различни причини не може да участва.

И за да може да идват онези организации, които са заинтересовани – аз си спомням едно по-старо време, когато така или иначе в страната имаше две или три неправителствени организации, които се занимаваха с наблюдение на изборите и не виждам нищо страшно, ако отново – след появата на хиляди такива, появяващи се с различна мотивация наблюдатели, отново се стигне до едно по-малко количество.

Но за мен е страшно важно като човек, занимаващ се с избори от толкова години, онези организации, които се интересуват, когато дойдат на заседание, да могат да започнат да работят в определеното време, без да се налага да се чакат хора от някои от организациите, които не знам ние колко пъти сме ги виждали на заседание. Представа нямам колко са били активни и по какъв начин са участвали, но според мен трябва поне между нас ние да правим онова, което е възможно, за да участваме в този процес и да можем да работим.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Според мене в тези предложения към Централната избирателна комисия за промяна на Правилата за работата на Обществения съвет е казано всичко по отношение на председател, присъствал-неприсъствал, по отношение на организациите, които са затруднени да дойдат, да участват по електронен път, без право на глас. Аз смятам, че всички тези точки са обсъдени и мисля, че изглеждат добре.

С ваше разрешение искам да продължа още малко това, което колегата каза. Аз разбирам, но това за мене е една крайна позиция, а крайните позиции никога не са най-добри, нито пък могат да бъдат оптимални, както беше формулирано в дневния ред.

Сега ние може сме една друга крайна позиция. По наше мнение не е логично един орган като обществен съвет да зависи от мястото, където се събира, кафетата, молбите – да зависи от организацията, за която се грижи да ѝ помага. И ви казвам един

случай. Бяхме в Гражданския борд по времето на министър-председателя Георги Близнашки. Там имахме предложение към тогавашната председателка проф. Друмева за променя на часа. И тя каза: „Ние сме на територията на Министерския съвет и ние трябва да се съобразяваме с техните възможности като зала и т.н.“ Това нещо въобще на мен не ми звучи логично.

По отношение на финансите е същата история. И сега си мисля, понеже разбирам, че вие сте с голям опит в това направление. Може би е хубаво обществените съвети към различни организации да бъдат обособени в някаква зала, която е удобна за всички и да си работят по някакъв график. И оттам нататък, ако това въобще е възможно да стане – може би това е другата крайна позиция – писмената комуникация с органа, за който се грижат, просто става задължителна защото ти не си тук, на място.

След това пад в продължение на казаното от колегата: според мене наистина участието на партийни функционери и кадри в дейността на такъв важен орган, изглежда направо смехотворно. Защо лично аз бих се смял? Не може да се очаква, че партийни функционери биха могли да имат опита, информацията, административния капацитет и т.н. и да бъдат достатъчно полезни, освен в направление: защита на техните тяснопартийни интереси.

В този смисъл аз смятам, че не е проблем на един обществен съвет да направи препоръка за промяна в законодателната база за създаване на ЦИК: без партийни кадри и само на експертна основа. Ако партиите искат да извършват някакво наблюдение, да четат сайта, да пишат писма, да гледат, да питат – да правят каквото искат. Обаче да имат глас при вземането на решения, това за мен няма логика. И поради нарушаването на логиката според нас на формирането и работата на обществените съвети, както казах преди малко, и поради нарушаване на логиката на действие на органа, на който се мъчим да помагаме, настъпват ето тези много неудобни моменти.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз си мисля в момента, ако мога само по една от подточките да взема отношение. Мисля си, че важната част от нашата работа ще бъде след изборите, след като се направят всички анализи на различните организации от наблюдението на изборите. Накрая за мене е много важно да има едно становище за онези промени, които трябва да се направят и за които организациите – членове на Обществения съвет, постигнат консенсус. Промени, за които трябва да гледаме в бъдеще. Но сега на този етап – седмица преди изборите, на мен ми се струва невъзможна работа в момента.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Може ли тук да се обединим да не е през последните дванадесет месеца, а през последните шест месеца? Оставяме на тяхно решение...

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Пропуснах нещо. След като тези неща ги предлагаме да се включат в правилника, кой ще поеме ангажимента да ги разпрати по имейлите на тези организации, които в момента не са тук?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз ще ги изпратя. Това е почти готово. Подготвено е.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Защото те са заинтересувани от тая точка за участието си и според мене ще започнат да пишат писма.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Това е пуснато на 9 септември 2015 г. И няма никакъв отговор от никого.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз съм го изпратила. Единствената разлика между този формат и онзи, който е изпратен по имейл е, че там беше изпратено като поставени въпроси, а тук вече е систематизирано като за решение. Никаква друга разлика няма. Тоест, организациите, които биха могли да бъдат засегнати - всичките по този списък, който е на страницата на ЦИК за членове на Обществения съвет, всички са информирани от повече от един месец.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: И никой не е реагирал.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: А след изпращането погледна ли дали нямаш деливъри репорт или нещо подобно?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: ГИСДИ не го бяха получили и им го препратих.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Има още един момент, има сложни моменти като електроника. Понякога филтрите на пощите с адреси класират писмата като спам, в социални или реклама. Аз страдам от такова нещо. Редовно се случва и когато изпращам писмо примерно до министерство, звъня по телефона, за да проверя дали е получено. Само го казвам технически.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ако решим, аз мога да забавя с един ден предаването на това решение. Ще дойда утре до ЦИК, за да го донеса. Ако решим, ще взема контакта и на тези организации, за да мога да ги информирам и само да потвърдят получили ли са съобщение или не се.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз бих могъл да поема този ангажимент да звънна на всеки един от тях и да проверя дали е получено писмото или не. Да помогна само, защото това е техническа работа.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Приемаме ли онова изпратено съобщение като за валидно изпратено или трябва да звъним наново?

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз го приемам. Това са имейлите. Ако аз се обадя и изрева, веднага получавам отговор. Аз ви предлагам като подход този файл да се изпрати още един път по имейлите на всички: това са решенията от днес и има срок от 24 часа за корекции, предложения и редакции, за да бъде внесено.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Има нещо друго. Когато се учредяваше този обществен съвет, ние дадохме имена на хора и беше решено още на първото заседание кореспонденцията да става по имейла, защото ние всички нямаме време. Но ми се струва много разумно, особено когато се променя статутът на тези организации, да бъдат информирани: погледнете си имейла, изпратен ви е днес имейл – без да влизаме в детайли.

Аз ще взема телефоните от Дейзи, както и имейлите и ще изпратя предложението.

Искам да помоля Даниел за нещо: тъй като ти сигурно си писал и си участвал в писането на правилата, като изпратя този файл, ако може да го приведеш в по-юридически изказ...

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Много е добре.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Екстра е.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И последно. Ние започнахме с това преди началото на заседанието: дали някоя от организациите има желание да участва като наблюдател в заседанията на Централната изборителна комисия. Аз поех ангажимент да изпратя на всички информацията за заседанията. Това, което Даниел правеше сам и което продължаваш да правиш, това което Тони прави, когато има теми от интерес, да има повече организации, които да се включат.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Абсолютно губене на време е.

Първо, дневният ред на заседанието не е този, който е на сайта и при първото обаждане да са ти казали: твоята точка ще я гледаме първа – не става така. Това е едното.

Второ, ти нямаш право да присъстваш на работните срещи и разговорите преди това. Всяка организация има право да присъства на заседание. И то след като се каже: Обявявам заседанието за открито.

На всичко отгоре, ако те си изключват микрофоните, защото това не е част от официалното заседание, може да се изгонят навън. Поне на мен това са ми го правили. Затова казвам, че няма абсолютно никакъв смисъл. Те имат процедура по закон – чл. 57, ал. 1 – присъства на заседание на ЦИК, но те взимат решение, че ще решават в работен порядък въпроси, което е много честа практика... Изключват се микрофоните и се казва: Закриваме заседанието, продължаваме с работно заседание...

И в един момент, защото ти си им неудобен, за да не се чува, напускаш. За какво, какво целим?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Става дума за това, че в страната все още имаме една култура на затвореност. Много аспекти на информацията, която би трябвало да бъде в публичния домейн, продължава да се счита като полусекретна, полуконфиденциална и т.н. Това е като цяло в културата ни.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Това го правят с оглед на партийното си надцакване и една или друга защита. Нищо повече. То си личи. Губим си времето, безсмислено е. Казах ви за решението за наблюдателите. Пет дена се обаждам: днес няма да го гледаме, утре ще го гледаме... Идвам тук в момента, в който трябва да се гледа и се взима протоколно решение, че започват по друго да говорят... Това са едни гадни хора, които по всякакъв начин гледат да те смачкат и да те направят на маймуна. Да, да се запише в протокола – това е истината. Аз го казвам.

Сядаш и говориш за принципно решение. Говоря неща, които ние сме изразявали тук и говорим една година – примерно за наблюдателите. Час и половина заседавахме, решавахме, аз съм им дал писмено становище. Дават половин час почивка - ще продължим след половин час. И аз мисля, че вече тук ще стигнем донякъде.

Връщат се след половин час. Процедурно предложение от Мария Мусорлиева за дневния ред – предлагам всички точки от дневния ред да отпаднат и в момента да се занимаваме само с назначаване на общински избирателни комисии. Има ли против това процедурно предложение? – Няма. Може ли да гласуваме? – 14 в залата, 14 за. И това когато изтича инструктивният срок за това решение. Защо го направиха? Защото проекта на докладчика не го бяха харесали и партийно обвързаните членове искаха да има декларация от наблюдателя, че е съгласен да участва като наблюдател...

И ти искаш да ходим на заседания сега, а те сега отиват на обучение и заседанията са само по жалби и по медийни пакети. Нищо принципно няма да се разглежда.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: При едно предишно събиране казах, че Общественият съвет трябва да намери начин и форми да окаже натиск върху ЦИК. Но сигурно лошо съм се изразил. Става въпрос Общественият съвет да публикува чрез медиите по свое решение моменти, които смята, че са важни за обществото.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Има го. Фактически аз вече съм задължена с вашето решение.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Мисля, че това решава въпроса.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И практически нещото, което се очаква сега от нас, в момента в който това го направим, да започнем да търсим човек, който да намери контакт с подходящите журналисти. Просто да извади хората, които работят най-много по избори, за да може ние да им подаваме информация след всяко наше заседание. Това е един от начините. Това е всъщност нашата роля. Това е нещото, на което ние ще се надяваме. Ние ще направим онова, което е най-коректното. Ще информираме всеки път: за това получихме информация, по следваща тема ще получим информация. Това е решение на Обществения съвет по еди-какви си причини.

И се очаква всяка една организация да използва собствените си медийни канали, за да популяризира. Това е смисълът според мен.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Това е малко трудно и трябва хора, капацитет. Аз го разбрах, но не мога да го направя. Тук се поставя въпросът за някого, който да прави тези неща.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Информацията за медиите трябва да бъде много коректно подавана, за да не изпадаме ние в положението на различни български политици, които казват: „Аз не исках да кажа това...“

Това е една от причините за нашата точка втора. Всъщност ние в това, което ще подадем, ще има три точки. Там ще е и заявената среща. Това е точка, която не беше дискутирана, но използвайки това, че Цветозар Томов отиваше на заседание и последната възможност да кажа преди да сме обсъдили ние искаме

или не искаме такава среща с Министерски съвет, но един от начините да бъдем наистина активни в посока някой да ни чува, е да се срещнем с министерствата, които се занимават с подготовката на изборите. Да дойдат да ни кажат докъде е докарана организацията.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: В Министерския съвет с организацията на изборите се занимава една жена и тя е идвала тук.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това е звеното, което с решение на Министерския съвет се създава, за да координира подготовката и провеждането на изборите.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: За мене нещата са обратни. Ако имаме интерес, нещата ги правим. Даже сами можем да си намерим финансиране по външни канали. Но без лична мотивация няма да стане.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Тук между другото е изпаднала една точка, която беше обсъждана и аз трябва да я върна – за този консорциум, който се изгражда от членовете на Обществения съвет. Преди бяхме разговаряли.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Предложението беше от нас и ставаше въпрос за консорциум между нестопански организации с единствената цел за кандидатстване по проекти примерно за увеличаване на административния капацитет или нещо такова. Да вземем да подпишем нещо и да действаме.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Първо трябва да намериш донор, за да видиш за какво става въпрос и тогава да правиш.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Според мен няма как да търсиш донор без да кажеш кой си. Първо да се каже кои организации участват, да се представим кои сме и тогава да работим по-нататък.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И след нашия разговор, който беше преди доста време, проверих, че наистина наличието на такава точка в нашия правилник, че членовете на Обществения съвет – това помага, особено когато този консорциум за първи път се явява за търсене. Че това е решение, което е известно. В Обществения съвет сме много организации.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това трябва да се допише.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, ще го допиша.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Направи го, има смисъл като идея. Ще го видя.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това не е зад гърба на останалите членове на организацията - да използваме ние името на Обществения съвет без да са включени всички.

ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Направи го. В правилника да има такава точка – това един вид създава някаква институционална основа и може да послужи.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И последното от точка „Разни“, което не формулирах като определена точка. Искам само да попитам имаме ли готовност, имаме ли желание да споделим помежду си преди изборите кой с какво количество наблюдатели мисли да участва и къде, и да видим имаме ли желание въз основа на тази информация да се опитаме да покрием някои територии в България.

За чужбина е отделно, но там координацията е много по-трудна според мен. Аз съм готова и за чужбина след една седмица да кажа колко са ни хората в чужбина, които ще наблюдават и къде. Те не са много и ще са за там, където има подадена информация, че може да има некоректно представяне на идеята за референдума, че всъщност участието в този референдум е напълно безсмислено, че никой няма да се занимава даже да отворят секции и т.н. Подава се некоректна информация, която дезинтересира допълнително нашите сънародници. Те от една страна знаят, че ще има секции, но от друга страна получават уж актуална информация, която им казва, че всъщност може и да няма. Много малко хора се интересуват от концепции. По-скоро от тази вътрешна информация, която върви.

Имате ли желание да си обменим такава информация?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, имаме, но в момента не мога да я подам.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това е за следващия път и ако се осъществи тази среща с хора от министерствата.

Следващото заседание на Обществения съвет е на
20 октомври 2015 г., вторник, от 14,00 ч.

Закривам заседанието.

(Закрито в 16,20 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Румяна Дечева

Стенограф:

Цвета Минева